

«بسمه تعالی»

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

برنامه عملیاتی گروه بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری‌ها

دانشکده بهداشت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

تهیه و تنظیم: ۱۴۰۲-۱۴۰۳

الف) چشم انداز

تربیت نیروی انسانی توانمند که قادر است با تغییرات سریع و پیشرفت های علمی این رشته همگام باشد و با ارائه مسائل علمی نو و ایجاد خلاقیت بتواند در رفع معضلات و مشکلات مربوط به ناقلین و بیماریهای ناشی از آنها به بهترین شکل ممکن ارائه طریق نماید.

ب) رسالت

گروه سعی خواهد کرد با تربیت نیروهای آگاه به مسائل عملی روز، توانمند، مسئولیت پذیر و حساس به سلامت افراد و جامعه در حیطه شناسایی ناقلین بیماریها، اکولوژی و بیولوژی، در امر پاسخ به نیازهای سلامت کشور و جهان، تحقیقاتی موثر واقع شود.

ج) تحلیل وضعیت

نقاط ضعف، قوت، فرصت ها و تهدیدات شناسایی شده توسط اعضای گروه در جدول زیر قابل مشاهده است.

- انگیزه بالای اعضای هیئت علمی و دانشجویان
- انجام پژوهش‌های ملی با مشارکت دانشجویان
- همکاری نزدیک اعضای هیئت علمی با مراکز خارج دانشگاه از جمله وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
- وجود فضای فیزیکی مناسب و وجود زیرساخت‌های لازم آموزشی و پژوهشی
- وجود زمینه‌ای تخصصی لازم در منطقه جهت تحقیق و پژوهش با توجه به ماهیت رشته

نقاط قوت

- کمبود بودجه و وسایل آزمایشگاهی
- کمبود هیئت علمی
- کمبود کارشناس آزمایشگاه
- دوری از پایتخت و شرکت‌های ارائه خدمات

نقاط ضعف

(د) ارزش‌ها

ه) اهداف کلی

۱. شناسایی و تشخیص اکتوپارازیت ها، ناقلین بیماری ها و عوامل بیماری زای منتقله توسط آنها
۲. تعیین عادات و اکولوژی ناقلین بیماریها
۳. پیشگیری و کنترل بیماریهای منتقله توسط ناقلین
۴. ممانعت از گسترش بیماریهای مالاریا، لیشمانیوزها، تیفوس، طاعون، تب دانگ، چیکونگونیا، زیکا و وست نایل و سایر بیماریهای نوپدید منتقله توسط بندپایان

و) اولویت‌های پژوهشی

۱. مطالعات مروری و سیاستی: در زمینه مدیریت بیماری‌های منتقله به وسیله بندپایان و مشارکت در تدوین دستورالعمل های ملی و بین‌المللی و مقالات سیاستی.
۲. مطالعات پیش‌بینی‌کننده و ارزیابی خطر بیماری‌ها: با استفاده از مدل‌های مختلف از جمله GIS
۳. مطالعات سم‌شناسی و پایش مقاومت به آفت‌کش‌ها: ارزیابی اثرات حشره‌کش‌های رایج بر روی ناقلین مهم بیماری‌ها با استفاده از روش‌های زیست‌سنجی؛ تعیین میزان سطوح مقاومت نسبت به حشره‌کش‌ها و مکانیسم آن در ناقلین بیماری‌ها با تکیه بر روش‌های کلاسیک و بیوشیمیایی.
۴. مطالعات مولکولی: ارزیابی مکانیسم مولکولی مقاومت به حشره‌کش‌ها در حشرات مهم از نظر پزشکی و بهداشت و سایر بندپایان؛ تعیین تنوع ژنتیکی گونه‌های ناقل بیماری‌ها؛ مطالعه در خصوص استخراج

انواع آنتی بادی و تهیه واکسن از همولنف و بزاق ناقلین بیماری‌ها؛ حشره‌شناسی مولکولی برای تعیین تنوع گونه‌ای ناقلین و نیز آلودگی آن‌ها به اجرام مختلف.

۵. **مطالعات اکولوژیک:** تعیین الگوی پراکنش و ساختارهای جمعیتی ناقلین بیماری‌ها؛ تعیین مخازن و

کانون‌های بیماری‌های منتقله توسط بندپایان و عوامل موثر بر آن؛ تعیین وفور ناقلین لیثمانیوز، تب

دنگی، تب کریمه کنگو و سایر موارد؛ تعیین تنوع گونه‌ای (Species Diversity) ناقلین بیماری‌ها

۶. **مطالعات سیستماتیک:** شناسایی فون عقرب‌ها، کنه‌ها، پشه‌ها و سایر بندپایان مهم و نیز جوندگان

(مخزن لیثمانیوز)؛ موضوعات مرتبط با حشره‌شناسی در درمان بیماری‌ها و پزشکی قانونی.

۷. **مطالعات در زمینه کنترل بیولوژیک:** مطالعه روی گیاهان منطقه در جهت استخراج انواع عصاره‌های

گیاهی و کاربرد آن در دفع یا کنترل بندپایان مضر پزشکی؛ تعیین حساس‌ترین مراحل زندگی ناقلین

بیماری‌ها با تکیه بر پارامترهای جدول زندگی.